

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Louis Blauenfeldt:
Præsten O. C. Ipsen

LOUIS BLAUENFELDT:
PRÆSTEN O. C. IPSEN
INDRE OG YDRE MISSIONS VEN

Ole Carl Ipsen er Børnholmer, det vil sige, han er født paa Bornholm.

Hans Fader indtog samme Stilling i Rønne som fordem *Zakæus* i Jeriko, han var Øvertoldinspektør, hans Moder var norsk af Herkomst, saa dersom Arvelighedens Love tilsteder i denne Sammenhæng at minde om Norges Fjelde og de danske Klipper, kan der være noget i, hvad *H. Chr. Beck* siger om *Carl Ipsen*: „Der var Klippenatur i ham.“*)

1831, 15. August, saa han Dagens Lys.

Dog faldt hans Barndomstid ikke i hans Fødeby men derimod i Jyllands Hovedstad, hvortil hans Fader blev forflyttet. Det var saaledes fra Aarhus Latinskole, at han blev Student i 1849.

*) Det nye Aar 1917, 83.

En af hans Studenterkammerater fra samme Aar, og med hvem han for Resten kom til at staa i meget nøje Forbindelse hele sit Liv, var den to Aar ældre *Vilh. Beck*, der kalder *Ipsen* for sin ældste og mest trofaste Ven.

Allerede det første Aar blev de Venner, og der var ikke mange Dage i den Tid, de studerede ved Universitetet, da de ikke var sammen. Ferierne tilbragte *Ipsen* regelmæssigt i *Becks* Hjem, Uby Præstegaard ved Kalundborg, og her var Student *Ipsen* meget afholdt af alle paa Grund af sit milde, naturlige Sind i Forbindelse med et godmodigt, uopslideligt Humør.

Beck og han, som dengang ikke var troende Mennesker men levede deres Liv udenfor Guds Rige, var ellers slet ikke enige i deres teologiske Anskuelse — hvad de forøvrigt vist aldrig ganske blev. *Ipsen* følte sig f. Eks. meget tiltalt og tiltrukket af Professor *H. N. Clausens* rationalistiske Teologi, mens denne Maade at behandle særligt vor Frelasers Undergerninger paa aldeles ikke tiltalte *Vilh. Beck*. Ofte kom det i den Anledning til ret skarpe Skærmydsler imellem de to Venner, men Striden endte gerne med, at *Ipsen* stak en lille Vittighed ud, en saadan kunde, som bekendt, *Beck* ikke staa for.

Da Eksamen stod for Døren, og der rig-

tig skulde sættes Kraft ind paa Læsningen, kom de dagligt sammen, læste sammen, og paa Spadsereture om Eftermiddagen holdt de Eksamen over hinanden for paa den Maade at klare og fæstne det læste.

Ved „det grønne Bord“, Eksamensbordet med det af alle Præster vel kendte grønne Tæppe og Vandkaraflen paa, skiltes paa en Maade deres Veje for en Tid. *Beck* fik nemlig en god Eksamen med første Karakter, mens *Ipsen*, der sikkert havde været nok saa flittig, maatte nøjes med anden Karakter — til stor Forbavselse baade for Professorer og Studenter.

Dengang var Eksamenskarakterer utvivlsomt ganske anderledes i Kurs end nu — hvem vilde nutildags spendere et Aarstid af sin kostbare Ungdomstid paa at tage Eksamen om, naar man havde faaet en god anden Karakter! Men det gjorde *Ipsen*. Næste Aar var han der igen og fik nu første Karakter.

Efter at have haft en Huslærerplads — som det var almindeligt i de Tider — og derefter sammen med en anden af sine Studentervenner, *Viggo Gøtzsche* (død som Ribe Bisp 1901) at have foretaget en Udenlandsrejse til Tyskland, Frankrig og Italien, betraadte *Ipsen* i 1859 sin gejstlige Løbebane.

Den begyndte paa Fyn, hvor han blev personel Kapellan hos den begavede og nidkære

Præst, *M. G. Krag* i Gjelsted og Rørup ved Assens.

Nogle faa Kapellanaar, da den unge Præst ofte er usikker og famlende i sin Gerning, kan der vel som Regel ikke være ret meget at berette om. Heller ikke her.

Dog skete der noget for *Ipsen* selv meget betydningsfuldt, idet han i Gjelsted Præstegaard mødte den Kvinde, som han blev knyttet til for Livet, det gik her som saa mangen en Gang baade før og siden, Kapellanen fik Præstens Datter: *Juliane Marie* til Hustru, med hvem han levede et rigtig lykkeligt Ægteskab.

Sidst paa Aaret 1862 flyttede de til Hjerpsted paa Sønderjyllands Vestkyst, *Ipsen* sejrede ved Prøveprædikenen og blev saaledes valgt til Sognepræst. Her virkede han i fem Aar. Imens kom den for Danmark saa bedrøvelige Krig, hvorved vi mistede Sønderjylland, og da *Ipsen* ifølge sin Samvittigheds Bud nægtede at aflægge Eden til den tyske Kejser, blev han afsat af den prøjsiske Regering og var saaledes ledig.

Men allerede samme Aar (1867) fik han Embede igen, blev Sognepræst i Nordby paa Fanø. Her ser det ud til, at han rigtig modnes til Arbejdet i Vingaarden, Herren, hvem han tjente, gav ham syv frugtbare Aar i Tjeningen.

For anden Gang flyttede han højere op paa Jyllands Vestkyst, denne Gang til Hjerm ved Holstebro.

Her gik det efter Jesu Ord til sine Disciple om Arbejdet blandt Samaritanerne:

„Her er det Ord sandt: En saar, og en anden høster. Jeg har udsendt eder at høste det, som I ikke har arbejdet paa; andre har arbejdet, og I er gaaet ind i deres Arbejde“ (Joh. 4, 37—38).

Før *Ipsen* kom, havde der lydt en levende Forkyndelse i Kirken og omkring i Husene ved den indre Missions Udsendinge, som arbejdede paa den Egn.

Sin Tiltrædelsesprædiken holdt han over Evangeliet om Brylluppet i Kana, hvor Jesus forvandlede Vand til Vin og aabenbarede sin Herlighed, og den Dag bad han om, at Jesus vilde give Vin paa dette Sted, forvandle Vandet dertil.

Og Gud hørte Bønnen.

Tilhørere manglede han aldrig. Han siger selv i sin Afskedsprædiken bl. a.: „Jeg skal ikke klage over, at jeg har manglet Tilhørere, thi det har jeg aldrig gjort, og jeg takker Gud, fordi han har friet mig fra den Tilskikkelse at prædike for tomme Stole, jeg ved ikke, hvorledes jeg kunde have baaret saadant, om det mulig kunde have gjort mig mere sløv og ligegyldig.“*)

*) I. M. T. 1878, 181—182.

Baade i Guds Hus til Gudstjenesterne, i Skolerne til Bibellæsning og omkring i Husene til Forsamlinger gav Sognets Beboere flittigt Møde, ja ogsaa mange troende Mennesker fra andre Sogne søgte i de Aar til Hjerm Kirke — der vidste de, at de aldrig gik forgæves.

Der var nok adskillige flere end den ene af Menigheden, som selv udtalte, at det vilde blive et stort Savn for ham, at han ikke mere skulde høre *Ipsens* troværdige, klare og overbevisende Forkyndelse, ofte var han gaaet trøstet og styrket hjem fra Guds Hus.

Og dog kom det Tidspunkt hastigt, kun tre Aar var *Ipsen* i Hjerm.

Mærkeligt nok var hans Afskedsprædiken over samme Tekst som Tiltrædelsesprædikenen, og vel maatte han den Dag for Guds Ansigt bekende sin Synd og Skyld i Forbindelse med at prise Guds Godhed og Trofasthed, men han var vis paa, at Gud havde hørt hans Bøn paa Indsættelsesdagen.

Han sagde:

„Uagtet alt, hvormed vi fra vor Side har forhindret Herrens Gerning, saa tør jeg dog udtale som min glade Forvisning, at han alligevel har gjort sin Gerning her i disse Aar og forvandlet Vand til Vin. Jeg har dog nogle Vidnesbyrd for, at det ikke var tomme Ord, naar vi sang i Adventssalmen:

„Ogsaa her skal Ordet lyde,
vække, straffe, trøste, fryde.“*)

Saa flyttede han for fjerde Gang.

Det er vist rigtigt, at adskillige af de gamle og ældre Missionspræster blev forflyttet mange Gange, saaledes f. Eks. *J. Vahl, Johs. Clausen, P. E. Blume, Busch* o. fl. Det var et Gode ved den daværende Kirkestyrelse, at det lod sig gøre, at Præster med Opvækkelsens Naadegave ikke blev siddende næsten hele deres Liv paa samme Plet men blev netop jævnligt flyttede, saa flere Sogne og Egne fik Gavn af deres Virksomhed.

Den nuværende Kaldelsesmaade synes at gaa i et andet Spor — næppe til Gavn for Livet i vor Folkekirke.

Denne Gang blev *Ipsen* kaldet over paa Jyllands Østkyst, til Øster-Snede ved Vejle, hvor han blev *J. Vahls* Eftermand.

Som bekendt har dette Sogn i mange Aar været og er endnu Hovedsædet for de saakaldte „stærke Jyder“, en over Hundrede Aar gammel Bevægelse, som forlængst i Hovedsagen er kørt fast.

Man skulde tænke, at en saa god luthersk Mand som *Ipsen*, med levende Tro i sit Hjerte og et rigt Maal af „Sindigheds Aand“, maatte passe fortræffeligt et saadant Sted, og det

*) I. M. T. 1878, 182.

gi: vel ogsaa bedre med ham end med de fleste andre Præster, som har været der.

Og dog, efter otte Aars Præstegerning iblandt dem var han træt og ønskede at „omskifte sin Røst“.

Han følte, at hans Stilling i Ø. Snede, netop naar han vilde dele Sandhedens Ord paa rette Maade, i Længden var uholdbar, og derfor maatte han bort.

Meget træffende forklarer han dette ejendommelige Forhold i sin Afskedsprædiken.

Han skriver:

„Da jeg kom her, udtalte jeg i min Tiltrædelsesprædiken det Ønske, at I vilde kendes ved mig, hvormed jeg selvfølgelig mente, at I vilde kendes ved mig som en ret Herrens Tjener. Naar jeg nu ser tilbage, maa jeg da ikke sige med Sandhed, at dette Ønske kun tildels er gaaet i Opfyldelse?

Jeg er i disse Dage kommet til at tænke paa, hvad Paulus skriver om sine og sine Medarbejderes Vilkaar: „Vi er som Forførere og dog sanddru, som miskendte og dog erkendte“ (2. Kor. 6, 8—9). Der er rigtignok den Forskel, at medens det var to forskellige Slags Mennesker, for hvem Paulus stod som Forføreren og den sanddru — idet han for den vantro Verden stod som Forføreren og for de hellige som den sanddru — og derpaa maa enhver Herrens Tjener være belavet —

saa har det næsten set ud, som om jeg her overfor den samme Slags Mennesker paa en Gang har staaet som Forføreren og den sanddru.

Naar jeg forkyndte Ordet om Søndagen, saa kom I villigt og i Mængde, saa det ret var skønt for mig at staa her og prædike, og jeg har derfor haft mange glade Timer her i dette Hus, men naar jeg til andre Tider indbød til at høre Ordet, skønt jeg er mig bevidst, at det var det samme Guds Ord, saa saa det næsten ud, som om jeg var Forføreren, til hvem I ikke turde komme. Var dette nu eder en virkelig Samvittighedssag, ja saa bøjer jeg mig; thi jeg vil altid bøje mig for Samvittighedens Ret; men var det begrundet i menneskelige Hensyn, saa var der visselig Grund til at mindes Apostelens Ord: „I er dyrekøbte, vorder ikke Menneskers Trælle“ (1. Kor. 7, 23).

Det er disse Forhold, der har fremkaldt det Ønske hos mig: „Gid jeg kunde omskifte min Røst!“*)

Han søgte ikke fra Ø. Snede for at forbedre sine timelige Vilkaar, skønt han ansaa det for fuldt berettiget for en Mand at søge saadan Forbedring, naar han trængte dertil.

Men dels var dette ikke Tilfældet, og dels havde Sognets Beboere gjort, hvad der stod i

*) I. M. T. 1886, 179—180.

deres Magt for at holde den Grund borte, idet de havde givet ham mere, end han havde Krav paa.

Nej, det var, som sagt, aandelige Bevæggrunde, som foraarsagede, at han søgte Forflyttelse.

Tillad mig igen at anføre et lille Afsnit af Afskedsprædikenen:

„Jeg følte det bestandig mere levende, at min Røst var afmægtig til at udrette det, som jeg saa her skulde udrettes, nemlig at faa Skellet flyttet til det rette Sted, saa alle de kan staa sammen, som virkelig hører sammen. Der er for mig ingen Tvivl om, — og jeg haaber, at min Forkyndelse har været baaret af dette Syn —, at der skal være Skel mellem Guds Folk og Verdens Folk, mellem Guds Børn og Verdens Børn, og det baade i Forkyndelsen og Livet; det hører aabenbart med til Tidernes Tegn, at Herren vil have sit Folk samlet, saa at alle de, som ser paa Jesus alene og elsker ham i Uforkrænkelighed og beken-der hans Navn, kan staa sammen overfor Verden.

Dette vil Djævelen have forhindret ved at faa lavet saa mange Sekter og Partier som muligt og faa oprejst de mange menneskelige Skillevægge; thi det ved han, at derved svæk-kes Guds Folks Kraft, og at et Rige, som er splidagtigt med sig selv, bliver ødelagt.

Jeg er ogsaa vis paa, at mange her, naar de kommer i Himlen, skal komme til at undre sig over, at saadanne Ting kunde skille dem fra andre troende her paa Jorden.

Dersom dette ikke sker, at Skellet bliver sat paa det rette Sted, saa er jeg bange for, at det Liv, som har været her, vil sygne hen og dø ud, og der er jo ogsaa mere end en iblandt eder, som hører til den gamle Opvækelse, der har sagt til mig, at det er gaaet tilbage i Aarenes Løb, og at Kærligheden er kølnet.

Jeg vil spørge: Er dette saa underligt? Naar jeg underbinder et af mine Lemmer, saa det bliver ligesom skilt fra det øvrige Legeme, saa at Blodet ikke længere fra det Legeme kan strømme frit ud i dette Lem, saa vil dette Lem jo efterhaanden visne bort. Kristi Menighed er et saadant Legeme, hvor alle Lemmerne skal staa i Forening, og hvor intet Lem kan afsondre sig uden Skade for sin egen Sundhed.“*)

Men det var svært for *Ipsen* at bryde op fra Ø. Snede, hvor han i alle andre Henseender havde haft det saa godt og modtaget saa megen Kærlighed, at han helt vel kunde tænke sig at henleve Resten af sine Dage der.

Han, som saa ofte var bleven omplantet, maatte bekende:

„Jeg ved ikke, om jeg har haft nogen svæ-

*) I. M. T. 1886, 178—179.

rere Omskiftelse i mit Liv. Men naar jeg ser paa Jesus alene,*) saa faar jeg en Anelse om, at denne Omskiftelse, netop fordi den er bleven mig saa svær, alligevel kan blive mig til Velsignelse; .... men det har aldrig gjort saa ondt som denne Gang.“**)

Men bort maatte han, og vor Gud, som styrer og raader for sine Børns Liv, gav ham hans sidste Virkeplads ikke langt fra det Sted, hvor han begyndte, — i Assens.

Det ser ud til, at Herren her, som saa ofte, gemte den gode Vin tilsidst. Der er ikke Tvivl om, at i de godt og vel halve Snes Aar, *Ipsen* var i Assens, fik han sin bedste Præstegering.

Et Vidnesbyrd om, at det er en fejlagtig Mening, at en ældre Præst er uduelig til at pløje Nyland!

Sikkert nok staar dette i Forbindelse med, at han den første Tid i Assens maatte gennemleve en meget haard og langvarig Anfægtelsestid. Underligt nok, at han maatte igennem den Trængsel — han, hvis tidligere aandelige Udvikling og Overgang fra Døden til Livet i Kristus i Følge hans Natur var gaaet roligt og langsomt men i en sikker og fast Bane.

Det blev saa strengt for ham, at han var

*) Teksten var: Forklarelsen paa Bjerget.

***) I. M. T. 1886, 180.

lige ved at nedlægge sin Præstegerning, og det var ikke en Talemaade, som Præster i salvelsesfuld Stemning undertiden kan aflevere, nej, det var hans ramme Alvor. Men Gud var, som altid, trofast, han vilde det anderledes, det var Vingaardsmanden, som rensede Grenen, selv om det gjorde ondt, for at den skulde bære mere Frugt. *Ipsen* gik rensed ud af denne Ildprøve, mere brugbar og frugtbar i sin Herres Tjeneste.

Da han kom til Assens, var der efter Siggende ikke meget aandeligt Liv i Byen, dog var der en lille Kreds af Herrens Venner, som naturligvis blev glade, da de fik en saadan Præst, og fra første Færd af kom ham i Møde med Tillid og Kærlighed.

Byens store, anselige, treskibede Kirke, den største paa Fyn næst St. Knuds Kirke i Odense, fyldtes med Tilhørere, Folk strømmede til, og det var ikke blot saaledes i Begyndelsen, saa man maatte tænke, at det var Nysgerrigheden, som drev dem. Nej, *Ipsens* klare, grundige og indholdsrige bibelske Prædikener, holdte i et smukt Sprog og paa en meget tiltalende Maade, bevirkede, at det gode Kirkebesøg holdt sig i alle de Aar, han var der.

Selvfølgelig indskrænkede han ikke sin Forkyndelse til Kirken og dens faste Gudstjenester.

I Forsamlingssalen og senere i Missions-

huset holdt han om Vinteren *Bibellæsninger* til stor Glæde og Opbyggelse for de troende. Maaske var der ikke mange af Indre Missions Præster, som egnede sig bedre hertil end *Ipsen*.

En af hans Venner, Amtsforvalter *Holst*, aflagde Vidnesbyrd herom ved Mindefesten i Missionshuset i Anledning af deres kære Præsts Bortgang.

Han sagde:

„Hvor har vi ikke været glade for hans Bibellæsninger om Vinteren! Med sin udmærkede Forstand, beriget ved Lærdom og oplyst af den Helligaand, formaaede han klart og tydeligt at udlægge den hellige Skrifts forskellige Afsnit for os.“*)

Han var sjældent godt hjemme i sin Bibel, særligt Ny Testamente, som han studerede i Grundsproget, og naar han saa stillede sine rige Evner til Herrens Tjeneste, var det ikke saa underligt, at han kunde fremføre gode Ting af det gode Forraad.

Men selv om han med sin Forkyndelse af Guds Ord baade det ene og det andet Sted fik mange Mennesker i Tale, hørte han dog ingenlunde til de Præster, som mener, at ingen andre end de selv maa fiske i den Dam, de er ansat ved, det skal de nok selv besørge.

Ipsen var en varm Ven af Indre Missions Lægprædikanter og satte stor Pris paa deres Vidnesbyrd, de vidste og følte, at de var altid

*) Til Minde om Pastor *Ipsen* 1897, 35.

velkommen i hans Præstegaard og til Forsamling, og at de i Præsten havde ikke blot en yderst velvillig Tilhører men tillige en god Ven og en forstaaende Vejleder.

H. Chr. Beck, som da var Indre-Missionær paa Fyn, bosiddende i Odense, fortæller et lille Træk herom, som jeg skal meddele.

Han skriver:

„Engang fortalte han mig, hvorledes en af vore ældre Udsendinge havde været hos ham og holdt Møde. Vedkommende klagede sig noget, før de gik til Møde, over Uoplagt-
hed o. lign. „Det gaar nok,“ sagde *Ipsen* og forsøgte at sætte Mod i den gamle. Men da de kom tilbage til Præstegaarden, saa var det rent Kludder med ham.

„Sagen var,“ fortsatte *Ipsen* til mig, „Manden talte virkelig udmærket over sin Tekst. Men da han var kommen vel igennem den, saa tog han fat bagfra. Han syntes vel nok, at Talen var for kort. Men det skulde han ikke have gjort. Det kedede Forsamlingen, og han ødelagde det gode, han havde sagt i den første Halvdel.“*)

Man hører undertiden sagt, at det ikke er godt for en Menighed at have en af disse landskendte Præster, som har Sæde i forskellige Bestyrelser, og som idelig rejser om til Missionsmøder. De forsømmer deres Arbejde

*) Det nye Aar 1917, 85.

hjemme, siger man, der maa de nøjes med „Spilledampen“.

Aa nej, det passer da i hvert Fald ikke paa *Ipsen*. Det indrømmes, at der *kan* være noget om det, men „paa den anden Side“, som Teologerne siger, gaar det her efter det gamle Ord: Naar det regner paa Præsten, drypper det paa Degnen. Den aandelige Rigdom, som en saadan Præst modtager frem for saa mange andre, kommer netop i saa rigt Maal hans hjemlige Menighedskreds til gode og det paa mange Maader.

Saaledes gik det ogsaa i Assens.

Amtsforvalter *Holst* vidner derom.

Efter at have mindet om, at *Ipsen* var Medlem baade af indre og ydre Missions Bestyrelse og af den Grund kom en Del omkring i Landet, siger han:

„Til Gengæld gav hans Stilling i disse Bestyrelser Anledning til, at der foranstaltedes Møder i vor lille By, hvad der vistnok ellers ikke vilde være faldet i dens Lod, at vi fik Lov til at gøre personligt Bekendtskab med de Mænd, som sendtes ud paa Missionsmarken blandt Hedningerne, og at vi fik Lejlighed til at høre Lægfolkets Vidnesbyrd gennem Indre-Missionærene, som altid blev modtaget kærligt og gæstfrit i hans Hus.“*)

I denne Forbindelse kan jeg minde om, at

*) Til Minde om Pastor *Ipsen* 1897, 39.

D. M. S. holdt sit aarlige Sommermøde i Assens 1890, 16.—17. Juli, og at Indre Missions aarlige Efteraarsmøde i 1896 ligeledes afholdtes i Assens (3.—5. Novbr.) — hvem kan saa lige udmaale, hvilken Velsignelse saadanne store Møder bringer netop til Stedet, hvor de holdes!

Jo, Guds Ord blev rigeligt forkyndt i Assens i de Aar.

Ogsaa *Samfundslivets* Røgt og Pleje tog *Ipsen* sig af. Der er blevet sagt om ham, at ved Samtalemøder var han næsten enestaaende. Han kunde lede Samtalen i et godt Spor, havde stor Evne til at holde den i Gang, ikke at tale om, at han berigede den med mange gode Ting, som ikke saa godt kunde komme frem i den offentlige Forkyndelse.

Allerede mens Forsamlings salen blev benyttet til Møder, fik han stiftet en „*Kreds- og Menighedsforening*“, og det var en fast Regel, at den første Søndag i hver Maaned talte *Ipsen* for dens Medlemmer, og hveranden Gang skulde Emnet handle om Hedningemissionen, som havde en stor Plads i hans Hjerte.

Pige foreningen, hvis Medlemmer samledes i Konfirmandstuen, lededes af ham, og selv om han ikke direkte tog Del i *Arbejdet for unge Mænd*, — det er jo ogsaa Grænser for, hvad selv en arbejdsdygtig Købstadpræst kan

overkomme —, omfattede han Arbejdet ikke alene med Interesse, men stod dem, som udførte Gerningen, bi med Raad og Daad, som man siger.

Børnegudstjenesten ydede han ogsaa sit værdifulde Bidrag, idet han hver 14. Dag ledede Forklaringsmøderne, hvor Teksten blev gennemgaaet, og der blev bedt for Sagen. Ikke sjældent saa man Præsten overvære Børnegudstjenesten.

Man vil let forstaa, at hele dette mangeartede og forgrenede Arbejde for Guds Rige krævede et Samlingssted; det varede derfor heller ikke længe, før *Ipsen*, som klart saa dette, tog fat paa at faa bygget et *Missionshus* i Byen.

Det var omkring Aaret 1890, at Tanken herom kom frem.

Fra første Færd af var han klar over, at der maatte ikke foretages nogen almindelig Indsamling i Byen dertil, nej, Huset skulde opføres for ganske frivillige Bidrag. Pengene kom ogsaa, godt og vel en halv Snes Tusind Kroner. Og som det sømmer sig for Hyrden, gik *Ipsen* her selv i Spidsen, „hans Bidrag,“ skrives der, „kan ikke tælles i Hundreder af Kroner, men i Tusinder.“*)

Vi kan ikke tvivle om, at det var en Festdag baade for ham selv og for den levende

*) Til Minde om Pastor *Ipsen* 1897, 38

Menighed i Byen, da Huset blev indviet. Efter forudgaaet Gudstjeneste foretog Ungdomsvennen *Vilh. Beck* 1893, 21. September Indvielsen af dette særdeles smukke og anselige Hus, som blev overdraget til den indre Mission. Foruden *Ipsen* talte ogsaa *H. Chr. Beck* ved Festen.

Pastor *Ipsen* var en lykkelig Mand i sit Hjem og i sin Gerning, han ejede den dybe Glæde over selv at være et frelst Menneske, og den Lykke, det er for en Præst, at se sit Arbejde paa andre Menneskers Frelse velsignet af Gud. En højst tiltalende Mand, ydmyg i al sin Færd, var han, agtet af alle og elsket af Guds Folk.

Man vil saaledes, alt i alt, forstaa, at det var Sandhed, hvad *Chr. Sørensen* sagde i sin Tale over ham i Garnisons Kirke:

„Sorgen og Savnet følger da ogsaa hans Baare som en dyb og bred Strøm. Der er Sorg paa alle de Steder, hvor han har været Præst — og hans Præstetjeneste faldt paa flere Egne, end det ellers almindeligt er Tilfældet — der er et stort Savn paa det Sted, hvor han sidst fik Naade til at kalde Livet frem“*) — i Assens.

* * *

Men *O. C. Ipsen* var ikke blot en flittig og dygtig Præst i sine Sogne, hans Virksom-

*) I. M. T. 1897, 149.

hed strakte sig langt videre ud. Han var en af Indre Missions kendte og skattede Præster Landet over, D. M. S.s Hedningemission havde i ham en kyndig og trofast Ven, ligesom han ogsaa paa anden Maade ydede sit Bidrag til dansk Kirke- og Menighedsliv.

Tidligt, mens han var paa Fanø, kom han i Forbindelse med den indre Mission, som netop i de Aar udstrakte sin Virksomhed til den sydvestlige Del af Jylland.

Først berejste *Jul. Dahlstrøm* og *Lars Kristensen* Egnen, hvorefter det ordnedes saaledes, at den sidste med Bopæl i Bregning ved Ringkøbing fik anvist sin Virkekreds der; nu og da aflagde han ogsaa Besøg paa Fanø.

For yderligere at gøre Missionen bekendt paa Egnen afholdtes Halvaarsmødet i November 1871 i Ribe.

Og derfra var det, at *Vilh. Beck* i Forening med *Ph. Jeansson* efter Indbydelse af Pastor *Ipsen* tog hen og holdt et meget stærkt besøgt Møde om Aftenen 16. November i hans meget rummelige Kirke.

„Og vi har den Tro,“ skriver *Beck*, „at dette Møde har hjulpet til at berede Vej for den Missionsvirksomhed, som efter den Tid er drevet paa Fanø af vore Kolportører i hjertelig Forbindelse med Præsten i Nordby.“*)

Denne Forbindelse med den indre Mission

*) I. M. T. 1873, 327—328.

knyttedes endnu fastere, da *Ipsen* kom til Hjerm, hen paa en Egn, hvor Missionen havde arbejdet i en Aarrække og havde en ikke lille Virksomhed; ikke saa forfærdelig langt fra Hjerm boede jo et af Bestyrelsens Medlemmer, selve *Anders Stubbjær* i Fovsing. Selv om *Ipsen* kun var saa kort en Tid i Hjerm, havde hans Gerning dog sat saadanne Spor, at han ikke glemtes med det samme. Da Missionshuset i Sommeren 1893 skulde indvies, sendte man Bud efter ham, og endnu huskes det deroppe, at han den Dag prædikede i Hjerm gamle Kirke over de dejlige og indholdsrige Ord hos Paulus i 2 Kor. 5, 18—20.

1881 blev han Medlem af den indre Missions Bestyrelse, han var en af de seks Præster, som paa Sommermødet i Odense optoges efter Striden med Thylands Præster.

Og her gjorde han god Fyldest, var netop i Besiddelse af adskillige Egenskaber, som her kom til deres Ret.

Vilh. Beck skriver om ham, at han der „altid gjorde godt ved sit rolige, milde Sind og sit uopslidelige Humør, naar Meningerne stundom kunde staa lidt skarpt overfor hinanden.“*)

Som Præst i Assens var *Ipsen* en god Støtte og en varm Talsmand for den indre Mission paa Fyn, hvilket nok kunde behøves i de Aar,

*) I. M. T. 1897, 124.

da Fyns daværende Biskop, *H. Stein*, mærkeligt nok, ikke var den synderlig gunstig.

Det var i September 1885, at *H. Chr. Beck* ifølge manges Ønske første Gang fik afholdt Fællesmødet for den indre Missions Venner paa Fyn i Skoven ved Tommerup Station. I de Aar, *Ipsen* var i Assens, var han fast Taler ved dette Møde, som i sine Velmagtsdage ikke alene var det største Indre Missions Møde paa Fyn, men det som samlede flest Folk i hele Landet. *Ipsen* lagde gerne for ved Formiddagsmødet. Og — som *H. Chr. Beck* skriver: „Naar han havde talt, var vi enige om: Nu er der godt begyndt. Det var en sjælden klar og grundig Forkyndelse, altid om det centrale i Kristendommen. De gamle Sandheder i et smukt og fyndigt Sprog.“*)

Ogsaa ellers tog *Ipsen* gerne ud og talte ved Møder for den indre Mission, men paa Grund af sit Arbejde hjemme som Købstadpræst, der ikke maatte forsømmes, blev det ikke til saa meget endda. To af Fyns Missionshuse fra de Aar er indviet af ham: Maderup i Særslev Sogn paa Nordfyn 1889, 5. Juli og Dreslette ikke langt fra Assens samme Aar 15. Oktober.

Men det var dog ved en bestemt Lejlighed, at *Ipsen* kom til at yde Indre Mission og særligt dens Udsendinge paa Fyn en god og værdifuld Hjælp.

*) Det nye Aar 1917, 86.

Jeg sigter til Sagen med Præsten *Bryndum* i S. Broby først i 90-erne.

Alle sine Dage har den indre Mission, ikke mindst dens Lægprædikanter, haft Fjender mellem Præsterne, men det er dog lykkeligvis sjældent at træffe paa en saa bitter Modstander som denne fynske Præst — endda underligt nok, da han fra gammel Tid havde Ord for at være Missionens Ven.

Han vilde intet mindre end at spærre sit Sogn fuldstændigt af for Indre Mission, saa dens Arbejdere slet ikke maatte komme der, skønt der Gang paa Gang blev sendt Bud efter dem fra Missionens faa Venner i Pastoratet. I den Grad var den indre Mission bleven ham forhadet.

Først henvendte han sig til *Ipsen* med Anmodning om i sin Egenskab af Bestyrelsesmedlem og Indre-Missionæernes Foresatte at standse deres Arbejde i Sognet, — hvis det ikke skete, vilde han indgaa til Fyns Biskop med en Klage.

Det var dog først Aar og Dag efter, at denne Trusel kom til Udførelse, — skønt *Ipsen* selvfølgelig maatte svare paa Præstens Anmodning, at han hverken kunde eller vilde paa egen Haand forbyde Missionæerne at komme i S. Broby.

Nu skulde man have ventet, at Biskop *Stein* efter Modtagelsen af denne Klage vilde have

henvendt sig til Bestyrelsen for den indre Mission og særligt til dens Formand. Men det gjorde han ikke, han gik udenom Bestyrelsen, hvilket vist nok kom af, at hans Forhold til *Vilh. Beck*, mildest talt, var meget køligt. Han valgte den Vej at affordre *Ipsen* en Erklæring i Sagen.

Og her kom han ikke til den forkerte, paa Grundlag af sit grundige Kendskab til hele Sagen og dreven af sin trofaste Kærlighed til den indre Mission affattede *Ipsen* en meget udførlig, fortræffelig Skrivelse, hvori han Punkt for Punkt imødegik Præstens Besværinger over de seks Missionærer, som havde holdt Møder i S. Broby Sogn.

Men det blev ikke herved.

Missionens Venner i Sognet fik nu foranstaltet et Møde i Præstegaarden mellem Præsten og de paagældende Missionærer for, om muligt, paa den Maade at faa Fred og Forlig bragt i Stand.

Men dette Forsøg strandede fuldstændigt paa Præstens Uforsonlighed.

Atter indløb Klage fra ham til Biskoppen, og atter maatte *Ipsen* afgive Erklæring — ogsaa en omfattende Skrivelse, lige saa dygtigt affattet som den første.

Og Enden blev, at Bestyrelsen, efter at have undersøgt Sagen, paa Sommermødet i Aarhus 1894 bestemte sig til at efterkomme

Biskoppens Forlangende at forbyde Missionærerne at virke i S. Broby — dog kun „indtil videre“. Til Bedrøvelse og Skuffelse for Missionens Venner i Sognet, som havde svært ved at forstaa Bestyrelsens Adfærd, udstræktes desværre dette „indtil videre“ i hele tre Aar.

Saa brød man omsider overtvært og lukkede Sognet op igen, Interdiktet blev hævet — men dette oplevede *Ipsen* ikke, da var han taget bort fra Skuepladsen, gemt „hjem at hvile sig i Rosensale, hvor al Krig har Ende.“ —

Pastor *O. C. Ipsen* vil altid nævnes som en af Indre Missions fuldtro og dygtige Præster, men hans Navn er ogsaa indskrevet i D. M. S. Historie som en af Selskabets kendte Mænd.

Bekendt er *Frederik Zeuthens* bevingede Ord, at Indre Mission er det første, men Ydre Mission det største. Guds Riges Komme herhjemme blandt vore Landsmænd var den første Herrens Gerning, som greb *Ipsens* Hjerte, men hans hele aandelige Udvikling, som stadig gik sin rolige og støtte Gang fremad, førte med sig, at han ogsaa gav Plads til den største, Missionen blandt de fjerne Hedninger.

Ogsaa her fik han en ledende Stilling i D. M. S.

Ved Halvaarsmødet i Kolding 1884, 11. Juni, foreslog Bestyrelsen ham, som da var Præst i Ø. Snede, til at indtage den Plads, som var blevet ledig, da Pastor *Leunbach* paa

Grund af Svagelighed havde udmeldt sig. Uden Afstemning indvalgte da *Ipsen* og blev med Glæde budt velkommen som Medlem.*)

De følgende Aar finder vi ham nu jævnlgt som Taler ved de store Møder, hvor han altid havde et godt og grundigt Ord at føre frem.

Jeg maa indskrænke mig til at nævne nogle Eksempler.

Sikkert kan mange endnu huske *Ipsen*, da han i Aarhus Domkirke ved D. M. S.s store Forhandlingsmøde holdt Skriftetalen over den dejlige Forjættelse i Profeten Es. Bog 40, 29—31:

„Han giver den trætte Kraft og formerer Styrke hos den, som ingen Kræfter har. De unge skal blive trætte og vansmægte; og Ungersvende skal falde brat. Men de, som forventer Herren, skal forny deres Kraft, de skal opfare med Vinger som Ørnene, de skal løbe og ikke vansmægte, gaa frem og ikke blive trætte.“

Under Sommermødet i Svendborg 1893 holdt han ved Eftermiddagsgudstjenesten den anden Mødedag en ganske ejendommelig Prædiken over Evangeliet om den rige Mand og den fattige Lazarus. Tænk engang, hans Emne var — *den rige Mand som Missionsprædikant!* At han kan optræde som saadan!

*) Ved Forhandlingsmødet i Randers 1893 genvalgte han af Kredsenes Repræsentanter med over 400 Stemmer.

Den inderste Mission, Guds Aands Arbejde paa og i Menneskets Hjerter, havde han fuld-
stændig forsømt, — af den Grund er han en
kraftig Prædiken til os om ikke at forsømme
Guds Naades Tid men sørge for sin Sjæl,
mens Lejlighed dertil gives.

Ogsaa med Hensyn til *den indre Mission*
kan den rige Mand hjælpe os til at blive kloge
af hans Skade. I den anden Verden kommer
han i Tanker om sine fem Brødre, der var
lige saa ligegyldige for deres Sjæls Frelse,
som han havde været. Dem vil han gerne have
frelst. Paa den Maade, han tænkte sig, kan
det ikke ske: Lazarus kan ikke sendes til dem
med Vidnesbyrdet. Men det behøves heller ikke.
De har Moses og Profeterne, dem kan de høre,
om de vil, til Frelse og Salighed.

Saaledes skal vi, som ikke blot har Moses
og Profeterne, men ogsaa Kristus og Apost-
lene, drive Mission blandt alle vore Brødre
og Søstre, som i Daaben har faaet Barneret
og Arveret hos Gud.

Skal tilsidst den rige Mand optræde som
Missionsprædikant i *Hedningemissionens* Sag,
bliver det ogsaa her ved den store Efterladen-
heds Synd, hvori han gjorde sig skyldig. *Ip-
sen* skriver saaledes: „Her vil jeg nu pege
paa den rige Mand inde i sit velbesatte Hus
og den fattige Lazarus udenfor hans Dør fuld

af Saar. I den rige Mand ser jeg da et Billede paa Kristenheden, og i Lazarus et Billede paa Hedningeverdenen.“*) Denne fattige er lagt for vor Dør, — og det maa bevæge os til at drive Mission.

Til den store, for mange uforglemmelige Ordinationsfest i Ribe 1896, gav *Ipsen* ogsaa sit Bidrag.

Ved Aftenmødet i Katrine Kirke forud for Ordinationsdagen (19. August) talte han sammen med *Anders Stubkjær* over 3. Joh. 5—8, idet han mindede om, at for 34 Aar siden havde han ved et Hedningemissionsmøde i Ribe hørt Biskop *Daugaard* og Pastor *Blædel* fra Nustrup tale over den Tekst, „hvilken han brugte dels til at anstille en Sammenligning mellem Hedningemissionens Stilling i Fortid og Nutid, dels til at opmuntre Hjerterne til Fremtidens Gerning for Hedningers Frelse.“**)

I Forening med *V. Götzsche* og *T. Løgstrup* var *Ipsen* med til at begynde de aarlige Møder for Hedningemissionen paa Skamlingsbanken. Første Gang afholdtes det 1892, 31. Maj, Hundredaarsdagen for den indiske Baptist-Missionær *William Careys* berømte Prædiken over Es. 54, 2—3:

„Udvid Pladsen til dit Paulun, og lad dem udspænde din Boligs Tæpper, forhindre det ikke; stræk dine Teltsnore langt ud og befæst dine Teltpæle!

*) D. M. Bl. 1893, 297. **) D. M. Bl. 1896, 426.

Thi du skal udbrede dig til højre og til venstre, og din Sæd skal arve Hedningerne, og den skal befolke de ødelagte Stæder.“

Denne Prædiken tændte Ild i mange Hjerter og gav Stødet til Oprettelsen af det første evangeliske Missionselskab endnu om Efteraaret samme Aar.

I en Aarrække var *Ipsen*, som der blev skrevet om ham ved hans Død, „en af Hedningemissionens Støtter herhjemme“; ikke mindst som Bestyrelsesmedlem var han højt skattet, hør saaledes, hvad en af hans Medbestyrere skriver:

„Ved Bestyrelsesmøderne var han næsten altid til Stede og førte Protokollen, og hans sunde, klare Dømmekraft, hans sagtmodige og rolige Sind og hans kvikke Udtryksmaade var værdifulde Elementer under de ofte trættende og vanskelige Sagers Behandling. Han vil blive savnet, højlig savnet og vanskeligt erstattet inden Bestyrelsen.“*)

Forhaabentlig har vi nu faaet et Indtryk af, at Pastor *Ipsen* var baade Indre og Ydre Missions gode Ven, men ogsaa *dansk Kirkeliv* i det hele taget staar i Gæld til ham.

Jeg skal i den Henseende minde om et Par af „Bethesdamøderne“.

Det ene er det andet Kirkemøde i København, ved hvilket Spørgsmaalet om Søndags-

*) D. M. Bl. 1897, 131.

hvilen var til Forhandling. Efter Dr. *Skat Rørdam* var *Ipsen* den anden Indleder af Spørgsmaalet.

Og i Modsætning til den første Indleder hævdede han her, at „selv om det ikke kan være tilladt uden videre at sætte Søndagen i Stedet for den jødiske Sabbat og overføre paa Søndagen de paa Sabbatens Overholdelse i Lovene givne Bestemmelser“,*) maatte han dog besvare Spørgsmaalet, hvorvidt Helligholdelsen af Søndagen er at betragte som en Opfyldelse af det tredie Bud med Ja, naar der ses hen til Budets Aand og Kærne.

Han beraabte sig i den Henseende paa vor store Kirkefader *Luther*, der i sin lille Katekisme har ladet det tredie Bud staa ved Siden af de andre ni og i den store Katekisme bl. a. udtaler, at de, som grovelig misbruger og vanhelliger Hviledagen, synder mod dette Bud, hvoraf følger, at i saa Fald kan han ikke betragte det tredie Bud som i enhver Henseende ophævet i den nye Pagt.

Tillige anførte *Ipsen* en Udtalelse af Sjællands navnkundige Biskop, *H. L. Martensen*, som i sin Etik skriver, at i den evangeliske Efterkommelse af det tredie Bud er den jødiske Sabbat ombyttet med Søndagen som Ugedagen for Menighedens regelmæssige tilbagevendende Gudstjeneste. I sit grundige og liv-

*) Beretning S. 47.

lige Foredrag hævdede ellers Indlederen, at vi skylder at holde Søndagen som Herrens Dag baade for Guds Skyld — vi skylder Gud det, for vor egen Skyld — vi skylder os selv det, og for vor Næstes Skyld — vi skylder andre Mennesker det, og vi synder baade mod Gud, mod os selv og mod vor Næste, dersom vi misbruger og vanhelliger Søndagen.

Alt i alt et vægtigt Indlæg til Gavn for mange Guds Børn i en Tid, da Søndagsspørgsmaalet stod paa Dagsordenen rundt omkring i Samfundene. Hvem husker f. Eks. fra den Tid ikke Spørgsmaalet, om Mejerierne skulde staa stille om Søndagen eller ikke, og om hvorvidt troende Mennesker maatte levere deres Mælk om Søndagen eller ikke.

Saa skal vi høre lidt fra det femte kirkelige Møde i Odense 1892.

Her var Spørgsmaalet om Lægmandsvirkomheden i Menigheden i Forhold til det præstelige Embede fremme, og baade af den ene af Indlederne og af flere af Talerne under Forhandlingen blev der rettet et stærkt Angreb paa den indre Mission med dens Lægprædikanter. For tre Aar siden havde et lignende Emne været fremme til Forhandling, paa Kirkemødet i Aarhus, og der var det hele løbet meget fredeligt af. Men de, som havde tænkt sig, at nu var der Fred og ingen Fare, al Modstand

imod Indre Mission forstummet, blev grundigt skuffet ved at overvære Odensemødet.

Desværre var *Vilh. Beck* ikke til Stede her, han var løvlig undskyldt, da han var i Karlsbad for sit Helbred. Men Indre Mission blev dygtigt og godt forsvaret paa Mødet, ikke blot af den anden Indleder, *P. Blomberg*, hvis Tale ligefrem vakte Beundring, men ogsaa af andre, baade Lægmænd og Præster, som senere tog Ordet.

Blandt dem var ogsaa *Ipsen*.

Under Forhandlingen havde Ordstyreren *Dr. Skat Rørdam* bl. a. sagt:

„Hvad *Dr. Nørregaard* sagde: at ingen vilde eller turde paatage sig Ansvar for Indre Missions Udryddelse, slutter jeg mig til, saa jeg siger: Gud ske Lov, at vi har faaet den; men der er mange Tegn, der tyder paa, at den snart er færdig i den nuværende Skikkelse.“*)

Denne sidste Bemærkning opfattede *Ipsen* og for Resten ogsaa andre af de tilstedeværende Missionsvenner som en Slags Ligtale over den indre Mission. Og herimod vilde han gøre Indsigelse. Paa sin lune og godmodige Maade maatte han gøre Holmens Provst opmærksom paa, at det var vel tidligt, at han havde holdt denne Ligtale, han vidste nok, at før en Præst gav sig til at holde Ligtale over

*) Beretning om Mødet S. 77.

nogen, maatte han være i Besiddelse af den lovbefalede Dødsattest, — ellers kunde han komme meget slemt afsted. Men Indre Missions Dødsattest forelaa ingeniunde. Selv et Menneske med mange Skavanker kunde være meget sejglivet endda; Indre Mission var paa ingen Maade død endnu, men trods sine Skavanker — som han indrømmede, den havde — spillevende.

Det er en mægtig Strøm af Ord, som udgyder sig over Tilhørerne ved saadanne Møder, hvor mange har Ordet og kun faa af Talerne har den prisværdige Evne at kunne fatte sig i Korthed.

Naa, mange, mange af Ordene høres næppe, huskes endnu mindre.

Ipsens Ord hin Dag til Forsvar for den Sag, han ikke taalte, blev dødsdømt, huskes endnu mange Aar, efter at hans Mund er forstummet.

* * *

Jeg haaber, at vi af det foregaaende kan hjælpes til at se, at Pastor *Ipsen* var en Ordets Mand; men dersom Billedet af ham skal blive blot nogenlunde fuldstændigt og rigtigt, maa det endnu tilføjes, at han var en Pennens Mand, og, som hans gode Ven *Vilh. Beck* siger:

„Hvad han har skrevet er et tro Billede af hans sunde, klare Tanker og en god Arv til Menigheden.“*)

Siden 1869 til sin Død har han ret jævnlig skrevet Prædikener i Den indre Missions Tidende, godt og vel et halvt Hundrede har vi der fra hans Pen, og der var Glæde mange Steder rundt i Landet, naar Bladet indeholdt en Prædiken af *O. C. Ipsen*. Baade der og i Annekset har han desuden ladet trykke nogle af sine Foredrag og Afhandlinger.

Ogsaa til andre kirkelige Blade meddelte han Bidrag, saaledes til Dansk Missions-Blad, Dansk Kirketidende, Sædemanden o. fl.

Men han nøjedes ikke med at skrive Prædikener og Artikler til Blade, en Række Skrifter har han skænket os og det saadanne, som ikke blot i sin Tid blev læst til Opbyggelse og til Oplysning af mange troende Mennesker, men som endnu den Dag i Dag har Ærinde til Guds Folk og ikke burde forbigaaes. Det sidste Aar, *Ipsen* var Præst i Nordby, udsendte han: *Fra Getsemane til Golgata*, en opbyggelig Vejledning gennem vor Herrs Jesu Kristi Lidseshistorie.

Det er en grundig og fortræffelig Bog. Ganske vist vil sikkert mange i vore Dage finde, at den er noget tør, omstændelig og utilgængelig, og unægtelig fremtræder den ikke

*) I. M. T. 1897, 125.

i et saa moderne og tiltalende Klædebon som de nyere og nyeste Bøger om dette Emne, men jeg er vis paa, at den hvad Dybde og Grundighed angaar, nok kan staa Maal med dem, og intet troende Menneske vil fortryde at fordybe sig i den. Den er et sjældent klart og paalideligt Vidnesbyrd fra en Mand, som selv ofte har vandret denne Gang, fra Getsemane til Golgata.

Fra Ø. Snede-Tiden har vi: *De helliges Taalmodighed og Tro*, en opbyggelig Vejledning gennem St. Johannes Aabenbaring, sikkert nok det betydeligste af *Ipsens* Skrifter.

De saakaldte „sidste Ting“, det vil sige Guds Riges Fremtid og Fuldendelse og alt, hvad der staar i Forbindelse hermed, interesserede ham meget, saa han beskæftigede sig en Del med de Spørgsmaal. For Resten var det tillige noget, som var meget fremme blandt Guds Børn i de Aar, saa man kan let forstaa, at han kunde føle sig tilskyndet til at give Menigheden en Vejledning gennem Bibelens sidste Bog med dens mange vidunderlige Syner.

Og det blev en fortræffelig Bog, som mange troende Mennesker har været glade ved. Man gaar ikke vild i Byen her med dens mange Krinkelkroge, naar man følger *Ipsens* Vejledning, han var en grundig og ædruelig Mand, som ikke gav mere, end han kunde staa ved. Selv i den nyeste Tid, da Spørgsmaalene

om Menighedens Kaar i den kommende Tid atter er stærkt i Forgrunden, og da vi har andre Skrifter om samme Emne at ty til, tør man trygt anbefale troende Mennesker at studere *Ipsens* Bog om Aabenbaringens Bog.

Foruden denne har han ogsaa skrevet et Par Smaa-bøger om det samme Emne: *Den antikristelige Tid og Menighedens Bevarelse* og: *Vor Herres Jesu Kristi Tilkommelse*.

Ipsen var en god luthersk Præst, i Læren mere enig med vor store Kirkefader end saa mange andre af Missionens Præster, som sikkert gør vel i ikke at pukke alt for stærkt paa, at de er lutherske.

I den Henseende har vi en Række Bøger, som gaar ud paa at udvikle og belyse for Menigheden vor lutherske Børnelærdom: *De tre Troens Artikler, Fadervor, Daabens og Alterens Sakramenter, De ti Guds Bud* — altsammen med *Luthers* Forklaring.

Mon det ikke i vore Dage kunde være gavnligt at læse saadanne Bøger? Man kan høre selv Præster udtale, at de ved ikke, hvad det evangelisk-lutherske er for noget! I saa Fald maa det være en ret ejendommelig Stilling at være Præst i vor danske evangelisk-lutherske Kirke. Og man er jo noget bange for, at mange Lægfolk er endnu mere uvidende paa dette Punkt.

Blot dette maa endnu tilføjes, at *Ipsen* og

saa har udgivet en lille Samling Prædikener fra Møder for den indre Mission: *Gaa hen og forkynd Guds Rige* samt et Par Foredrag: *Kort Udsigt over den danske Mission i Syd-Indien* og: *Et Sennepskorn*, et Forsvar for den indre Mission.

• Hans Pen rustede ikke, — og det var dog vist næppe en Fyldepen!

— — —

Over 20 Aar før sin Død skrev han:

„Døden regerer bestandig i vort Kød, vort hele Liv er en bestandig Døen, og Dødsøjeblikket er kun Fuldbyrnelsen af et længe forberedt Værk.“*)

Ikke sandt, dybe og sande Ord!

Men forberedt længe i Forvejen og, efter hvad jeg ved, ikke uden forudgaaende Mindelser kom Døden uventet og hastig til ham.

Det var paa Rejse til København, hvor han vilde deltage i D. M. S.s Bestyrelsesmøde i Februar 1897, at han, som han selv udtrykte det, fik sit „Grundskud“, som medførte Døden.

Mens Færgen over Store Bælt arbejdede sig frem gennem Isen, gik han op paa Dækket for at se paa det, — pludselig segnede han om, ramt af en Hjerneblødning. Han blev bragt ind i en af Rygesalonerne, hvor han opholdt sig, indtil han i Korsør kom ind i en Kupé

*) Fra Getsemane til Golgata 1874, 9.

for sig selv til København. Her levede han et Par Dage hos sin gifte Datter, om Onsdagen fik han et nyt Anfald, og den følgende Dag, 4. Februar, brast Sølvsnoeren, og han gik hjem til Paradis.

Han var rejsefærdig, da Herren kaldte.

Hør engang hans sidste Ord, som *T. Løgstrup*, der besøgte ham Tirsdag Aften, meddeler:

„Jeg *har* gjort mit Regnskab op. Mit eget er kasseret altsammen; det duer intet. Jeg er *kun* en Synder, og Gud vær mig Synder naadig, — men hans Forjættelser er trofaste, og dem stoler jeg paa. Det sagde jeg ogsaa til mig selv, straks da jeg faldt om i Gaar: Guds Forjættelser er trofaste, og dem stoler jeg paa, dem vil jeg holde mig til.“*)

Skønne og mandige Ord af en, der ligger lige foran Dødens skumle Port.

Chr. Sørensen siger i sin Ligtale, at han engang har hørt en, der stod *Carl Ipsen* nær, sige om ham: „Jeg tror ikke, han bliver gammel, han gør altid Indtryk paa mig af en, der er færdig.“ Aa nej, gammel blev han ikke, han naaede ikke „Støvets Aar“, men han havde beskikket sit Hus, da Budet kom: „Nu skal du dø og ikke leve.“

Dagen før, han rejste hjemmefra, havde han ved Gudstjenesten i Assens Kirke prædikeret

*) D. M. Bl. 1897, 132.

over Evangeliet om Jesus, der stillede Stormen paa Genesarét Sø, og gentagne Gange talt om „den retfærdiges Søvn“ med Henblik paa Jesus Kristus, som laa i Skibets Bagstavn og sov saa trygt, mens Bølgerne bruste omkring ham. Nu sover han selv den retfærdiges Søvn hist bag Dødens Vande:

„Der hvor Jordens Nød og Storme
er til evig Tid forbi.“

Som rimeligt er, var hans Hustrus første Tanke, at hendes Mand skulde føres til Assens og stedes til Hvile der. „Hun følte“ — som der er skrevet — „at der hørte han og hun hjemme, og der vilde hun føle sig baaret og trøstet af mange Venners Forbøn og Kærlighed.“*)

Af forskellige Grunde kunde dette nu ikke lade sig gøre, det skete ikke. Begravelsen foregik fra Garnisons Kirke i København Onsdag 10. Februar.

Her i den smukt pyntede og rigt oplyste Kirke blev Talerne holdt af Sognepræsten, *Chr. Sørensen*, og Ungdomsvennen *Vilh. Beck*. Efter Enkens Ønske og da ogsaa efter sit eget Hjertes Trang holdt han Gensynshaabet frem: Lovet være Gud, vi kan faa Vennen tilbage, vi har her ikke en blivende Stad, men søger efter den tilkommende. Til Slutning bragte *Ipsens*

*) Til Minde om Pastor *Ipsen* 1897, 40.

Medarbejder i Embedet i Assens en hjertelig Hilsen fra Vennerne der.

Selvsagt var det et stort Savn for Guds Børn i Assens ikke at have Sørgefesten for den elskede Præst i deres Midte. For at bøde noget herpaa holdtes Dagen efter i Assens Missionshus en Mindefest i Anledning af Begravelsen, hvor der blev talt af Nabopræsten i Kjærum, *I. M. Møller*, og Lægmanden, Amtsforvalter *Holst*, Assens.

Guds Ord paalægger os:

„Kom eders Vejledere i Hu, som har forkyndt eder Guds Ord, og idet I betragter deres Vandrings Udgang, saa efterligner deres Tro.“
(Hebr. 13, 7).

Vi har i den indre Mission en lang Række af Vejledere, baade Præster og Lægfolk, som har nedlagt Vandringsstaven, lad os efterligne dem — ikke deres Arbejde, hvor ihærdigt og frugtbringende det end har været, ikke deres Vandring, hvor skøn og selvfornægtende den end har været, ikke deres Udgang, hvor frimodig og med Sejrsklang den end har været — men deres *Tro*.

Den alene frelser.

